GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe treĭ lunĭ 3 fior.
Romania și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SE PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 100. *Joi, 7 (19) Maiu.* **1887.**

Datorința națională.*)

II.

Nimicŭ nu póte sĕ ne convingă mai bine despre aceea, că desvoltării statului s'a datŭ o direcțiune falsă și nefiréscă, ca starea în care amŭ ajunsŭ de douĕdecĭ de anĭ încóce, de când ne guvernămŭ, precum se dice, noi inșine. Țéra a ajunsŭ a fi vacă de mulsŭ pentru interese străine; în ea domnescŭ adĭ numai ambițiunĭ și speculațiunĭ micĭ și marĭ pe contulŭ adevĕratelorŭ ei interese; suntemŭ plinĭ de datorĭ, poporulŭ piere de fóme pe lângă că e șicanatŭ în totŭ chipulŭ și cu călcarea legilorŭ esistente și — ce e mai rĕu decâtŭ tóte — suntemŭ mai înstrăinațĭ și mai învrăjbițĭ decâtŭ orĭ și când până acum.

Utilismulŭ, acésta plantă parasită, ee caracteriséză vécul nostru și care crescêndŭ omóră pretutindenĭ idealismulŭ și principiulŭ, s'a lățitŭ și între locuitorii acestorŭ țĕrĭ în modŭ îngrozitorŭ. Ómenii cei ce se luptă pentru principii și convingerĭ suntŭ rarĭ ca corbii albĭ; numĕrulŭ celorŭ ce se luptă numai pentru interesulŭ lorŭ și nu le pasă ce va fi cu cei ce vorŭ veni după ei, numai lorŭ sĕ le méargă bine, adecă cei cu devisa *aprés nous le déluge* (după noi potopulŭ) e legionŭ, Din aceștia orĭ-care guvernŭ își póte cu óre-care dibăciă și îndrăsnélă forma maioritate ascultătóre, numai de aceea sĕ aibă grije ca sĕ-i țină bine.

Dér statele marĭ și puternice suntŭ în stare a suporta și neajunsurĭ și pĕcate marĭ, cele micĭ pierŭ însĕ neapĕratŭ decă le comitŭ.

Cu toții, Românĭ, Ungurĭ, Sêrbĭ, Slovacĭ etc. scimŭ și simțimŭ că trebile stau rĕu, fórte rĕu în acestŭ statŭ, nicĭ cei dela guvernŭ n'au curagiulŭ a se lăuda cu fructele guvernării lorŭ. Cărturarii ungurĭ și-o șoptescŭ acésta în urechĭ unulŭ altuia încetŭ, ca sĕ nu audă Nemaghiarii și sĕ capete, rogu-te, curagiu mai mare. Maghiarii n'au decâtŭ o singură mângâere: că „statulŭ" „se maghiariséză" și ungurimea se ridică „puternicŭ" pretutindenĭ. Este acésta o amăgire în care îi țină cei de susŭ, ca sĕ nu védă ce nu e datŭ lorŭ sĕ védă.

E timpulŭ supremŭ, ca ómenii integri și de caracterŭ sĕ-și rĕdice vocea în interesulŭ binelui comunŭ și sĕ strige din rĕsputerĭ: nu mai merge cu șarlatanismulŭ cu amețéla, nu mai merge cu servilismulŭ, în susŭ și cu gura mare în josŭ. Guvernulŭ actualŭ unguréscŭ nu póte arĕta nimicŭ, ce ar fi făcutŭ ca aceste țĕrĭ sĕ fiă fericite și înfloritóre; dînsulŭ numai în sporirea numĕrului acelora, carĭ depindŭ dela grația și bunăvoința lui, își arată arta și dibacia. Toțĭ acei bărbațĭ, carĭ voiescŭ fericirea acestui statŭ, trebue sĕ stăruiască și sĕ se lupte, ca guvernarea lui sĕ se pună pe basa adevĕratei egalitățĭ cetățenescĭ și naționale, căcĭ numai așa se póte spera sĕ se unéscă puterile cetățenilorŭ în adevĕrŭ patrioțĭ și devotațĭ binelui comunŭ și astfelŭ sĕ scótă carulŭ statului din noroiulŭ în care s'a cufundatŭ prin șarlataneriile celorŭ 20 de anĭ de guvernare din urmă.

Dér cum sĕ o facă acésta Nemaghiarii și mai alesŭ noi Românii, pe carĭ parte ne împedecă volnicii și abusurĭ ne mai audite la alegerĭ, parte o lege tendențiósă de alegere, de a ne redica vocea în dieta țĕrei?**)

Pe cale socială, și aicĭ se începe datorința nóstră națională și totodată patriotică, care împlinindu-o putemŭ face celŭ mai mare serviciu statului în care trăimŭ, decă este ca acesta sĕ scape odată de relele ce-lŭ bântue și sĕ ajungă a fi guvernatŭ după firea sa.

Trebue sĕ deșteptămŭ înainte de tóte la orĭ-ce ocasiunĭ pe concetățenii noștri maghiarĭ, arătându-le, că măgulirea vanității lorŭ naționale și favorurile efemere acordate naționalității lorŭ nu suntŭ decâtŭ o cursă periculósă prin care sĕ împărecheză cetățenii, împiedecându-se orĭ-ce înțelegere între dênșii spre a-și crea cu toții o sórte mai bună; sĕ le spunemŭ, că ei nicĭ unŭ folosŭ n'au dela persecutarea naționalității române și nicĭ o daună n'ar avé din egala nóstră îndreptățire națională, décă nu consideră de daună fala gólă, că ei suntŭ stăpânii și noi cei stăpânițĭ, precum și că o mulțime de gentry ocupă tóte posturile în statŭ așa că fii noștri cu ai lorŭ dimpreună pe lângă tótă cvalificarea și hărnicia lorŭ trebue sĕ stea de lăturĭ; sĕ le documentămŭ, că noi astfelŭ desbinațĭ prin certe naționale cum suntemŭ, nu decidemŭ prin voturile nóstre la alegerĭ cum sĕ fimŭ guvernațĭ, ci guvernulŭ face cu noi toțĭ ceea ce vrea elŭ.

Alŭ doilea trebue sĕ ne înțelegemŭ cu celelalte naționalitățĭ din acestŭ statŭ, ca toțĭ din tóte părțile și deodată sĕ ceremŭ și sĕ pretindemŭ până la treptele tronului — arĕtândŭ asupra stărilorŭ din Austria — drepturile nóstre, carĭ sĕ ne asigure pe deplinŭ individualitatea nóstră națională și acésta sĕ o pună la adăpostŭ în contra oricăreĭ încercărĭ de atacŭ și de desconsiderare. Unulŭ câte unulŭ puținŭ vomŭ dobêndi, toțĭ laolaltă însĕ fórte multŭ, totŭ ce e dreptŭ și echitabilŭ.

Alŭ treilea sĕ ne facemŭ mărturisire de credință din îndreptățirea nóstră națională*) și acésta sĕ-o susținemŭ cu tótă tăria și bărbăția față cu oricine, fiă oficiu, fiă individŭ, și sĕ o lățimŭ ca principiu politicŭ dela palatŭ până la colibă, dela cei din vale până susŭ printre păstorii din vêrfurile munțilorŭ. Er pentru ca adversarilorŭ îndreptățirei nóstre naționale sĕ le luămŭ tótă speranța, că vomŭ abdice cândva de acésta pretensiune, mărturisirei credinței nóstre politice sĕ lăsămŭ sĕ urmeze fapta: sĕ ne punemŭ adecă pe lucru cu tótă puterea pe terĕmulŭ culturei naționale. In familiile, în convenirile și petrecerile nóstre sĕ fimŭ esclusivŭ Românĭ, în atingerile nóstre cu neromânĭ în privința națională numai atâtea drepturĭ sĕ recunóscemŭ și sĕ acordămŭ altora, câte ni se recunoscŭ și acordă nouĕ; sĕ nu jertfimŭ — câtŭ se va puté — decâtŭ numai pentru ce e alŭ nostru, naționalŭ.

Făcêndŭ acésta de-o parte ne vomŭ împlini datorința națională, arĕtândŭ contrarilorŭ noștri că au de a face cu-o puternică consciință națională; de altă parte vomŭ pregăti pentru statulŭ, în care trăimŭ, o astfelŭ de basă constituțională, care singurŭ póte face sĕ fiă tare și înfloritorŭ și sĕ scape de relele, ce'lŭ amenință cu peire.

*) A se vede nr. 99 alŭ „Gaz. Trans." din an. c. *Red.*

**) Nu trebue sĕ uitămŭ că autorulŭ acestui articulŭ e Românŭ din Țéra unguréscă și inainte de tóte are in vedere relațiunile de acolo.

*) Este programa națională adoptată și susținută de cele trei conferențe din urmă. Red.

Voci din pressă asupra conferenței nóstre.

Diarulŭ opposițiunalŭ din Clușiu „Ellenzék" tractéză cestiunea conferenței nóstre din Sibiiu în trei lungĭ articulĭ de fondŭ.

In primulŭ articulŭ, dela 10 Maiu, „Ellenzék" se provócă la cele două conferențe ale nóstre de mai'nainte dicêndŭ, că deși s'a decretatŭ atuncĭ ca și acum passivitatea, totușĭ în cele mai multe cercurĭ electorale alegĕtorii arŭ fi mersŭ la urnă, nu unulŭ câte unulŭ și nicĭ nu în ascunsŭ, ci cu grămada și pe față, și încă de cele mai multe orĭ dându'șĭ votulŭ pentru candidatulŭ guvernamentalŭ. Atitudinea conducĕtorilorŭ politicĭ ai Românilorŭ și conciusulŭ dela Sibiiu, dice „Ellenzék" că pe Ungurĭ numai întru atâta îi privesce, încâtŭ acestea suntŭ potrivite numai pentru a servi guvernamentalilorŭ întru a face speculă prin „arta cumpĕrărei de suflete" și astfelŭ duce la vătĕmarea moralității politice.

In alŭ doilea articulŭ de fondŭ, dela 11 Maiu, „Ellenzék" nu vré se'nțelégă, ce va sĕ dică cuvintele „apĕsărĭ", „illegalitățĭ" și „persecuțiunĭ", din a cărora causă s'a luatŭ actuala nóstră atitudine politică. Trece apoi la postulatele programului nostru stabilitŭ în conferența națională din 1881, carĭ au rĕmasŭ aceleașĭ atâtŭ în conferența din 1884, câtŭ și în cea de acum.

Vorbindŭ despre primulŭ punctŭ alŭ programei, adecă despre redobêndirea autonomiei Transilvaniei, „Ellenzék" dice:

Tendința acésta este o formală agitațiune contra constituțiunei și a unității statului. Gândéscă-se numai Românii cu sânge rece asupra acestei directive politice și judece ei înșișĭ: decă potŭ și cu ce dreptŭ potŭ sĕ aștepte favorurĭ esceptionale dela acel statŭ, ale căruia legĭ fundamentale nicĭ baremĭ atâta nu le respecteză, ca sĕ nu pórte pe față rĕsboiu contra puterei obligatóre a legilorŭ și sĕ nu agiteze voința poporului contra ordinei legale și a instituțiunilorŭ comune constituționale? Au ei causă și dreptŭ de a vorbi de vătĕmărĭ, persecuțiunĭ, apĕsărĭ și illegalitățĭ, ei, carĭ dispută pe față dreptulŭ poporului de a descompune legile, și dreptulŭ și necesitatea de a lupta contra ordinei legale? Au dreptŭ și causă a se provoca la aceea, că tocmai acelŭ statŭ îi persecută pe ei, căruia îi denegă puterea obligatóre a legilorŭ, și în alŭ căruia supremŭ organŭ, în parlamentŭ, nu vĕdŭ nimicŭ alta, decâtŭ esecutarea faptică a teoriei despoierei de dreptŭ?

Și în înțelesulŭ propriu disŭ, ce suntŭ acele vătĕmărĭ, pentru carĭ se condamnă ei la acéstă atitudine passivă? — Românii dicŭ: statulŭ a eliminatŭ limba română din administrațiă, din iustițiă și din instrucțiunea publică. Acésta este dreptŭ. Dér încâtŭ a eliminat'o? Intru atâta, încâtŭ a dispusŭ limba unitară de statŭ ca putere obligatóre în administrațiune, în tribunale și în scólele de statŭ.

Dér óre statulŭ acela, de care se țină elementele de poporațiune maghiară, sêrbă, română, săsésca, slovacă, germană etc., și în care numai așa se póte închipui o viéță sănĕtósă de statŭ și socială, décă în organismulŭ propriu alŭ statului domnesce o voință unitară și o limbă unitară: óre n'a avutŭ dreptŭ s'o facă acésta? Óre, deu, cum se póte închipui unŭ statŭ poliglotŭ fără o comună voință unitară și fără limbă de statŭ cu condițiunile posibilității de desvoltare, decă fiă-căruĭ poporŭ din statŭ i s'ar concede a da espresiune voinței statului în limba sa propriă? Credemŭ, că într'unŭ astfelŭ de organismŭ de statŭ chiar acele naționalitățĭ arŭ trage mai multŭ scurta, care își temŭ mai tare limba și independența rassei lorŭ.

Se aduce ca vătĕmare și împrejurarea, că Românii nu suntŭ aplicațĭ în oficiele publice. Dér este óre acésta o afirmare seriósă? Aducă înainte numai unŭ casŭ, unde órecare stațiune de oficialŭ publicŭ numai pentru aceea nu s'a datŭ unui Românŭ, pentru că e de naționalitate română (sic!). Privéscă cu deamĕruntulŭ oficiile publice de statŭ, începêndŭ dela gradulŭ celŭ mai inferiorŭ, până la cele mai înalte grade, și védă nu suntŭ aplicațĭ indivizĭ de naționalitate română atâtŭ în administrațiune, câtŭ și în justițiă și la instrucțiunea publică și încă în numĕrŭ preponderantŭ față cu proporția numerică a poporațiunei și față cu mărimea puterei intelectuale. (sic!)

Dér ce au contra legei pentru egala îndreptățire a naționalităților, de cerŭ grabnica revisuire a aceleia? Legea acésta asigură drepturĭ egalĭ pentru fiă-care națiune. Orĭ doră Românii vréu stărĭ esceptionale? Insĕ cu ce dreptŭ și pentru ce tocmai ei o vréu acésta?

Mai departe dicŭ, că trebue sĕ lupte și pentru asigurarea bisericelorŭ și confesiunilorŭ. Insĕ cine vatĕmă orĭ a vătĕmatŭ autonomia confesiunilorŭ și bisericilorŭ românescĭ? Orĭ doră statulŭ maghiarŭ séu organele sale se amestecă în afacerile bisericescĭ și confesionale ale Românilorŭ în astfelŭ de modŭ, ca sĕ pericliteze acéstă autonomiă?

După cum scimŭ noi, statulŭ maghiarŭ nicĭ cu gândulŭ n'a gânditŭ, nicĭ de faptŭ nu s'a nisuitŭ a confisca, séu chiar și numai a mărgini acestŭ feliu de drepturĭ autonomice,. Si acum întrebămŭ seriosŭ: pe ce basă au compusŭ registrulŭ pĕcatelorŭ statului maghiarŭ?

S'au cugetatŭ ei în modŭ obiectivŭ şi cu sânge rece asupra acelorŭ vătămărĭ, cărora li-au datŭ espresiune în cele nouĕ puncte ale renumitului programŭ; şi décă da, au cumpănitŭ ei bine lucrulŭ, décă o atitudine politică basată pe astfelŭ de vătămărĭ — luate din aerŭ — póte sĕ fiă potrivită pentru a face sĕ înceteze acele vătămărĭ — décă esistă de faptŭ —?

Aşa ḑice domnulŭ Bariţŭ: „Cetăţenii statului maghiarŭ sub actualulŭ sistemŭ nicĭ într'o privinţă nu se potŭ bucura de adevĕrata libertate înăscuta a omului“ — Insĕ décă tocmai aşa este de rĕu acestŭ sistem de statŭ, precum îlŭ află ei, óre se póte elŭ îmbunĕtăţi prin astfelŭ de nisuinţe politice, cum suntŭ cele, la carĭ s'au hotărîtŭ Românii?

Raţionamentulŭ trézŭ şi încă mai virtosŭ inţelepciunea politică tocmai ar trebui sĕ'ĭ îndatorescă a se alătura la vre-una din partidele luptătóre şi de faptŭ esistente în acestŭ statŭ şi în prima linia sĕ se alipescă la aceea dintre partide, cu alŭ căreia ajutorŭ ar pute lucra cu mai multŭ succesŭ pentru avantagiósa îmbunĕtăţire a sistemului de statŭ judecatŭ a fi rĕu după a lorŭ părere.

Acea cale a resignaţiunei pe care Românii au păşitŭ deja pentru a treia oră, nicĭ într'o privinţă nu duce nicĭ la încetarea pretinselorŭ vătămărĭ, nicĭ la îmbunătăţirea sistemului.

Cuprinsulŭ articulului alŭ treilea alŭ lui „Ellenzek“, care vorbesce de tendinţele de maghiarisare, îlŭ vomŭ comunica cetitorilorŭ în altŭ numĕrŭ.

Din afară.

Fóia ruséscă „Swjet“ scrie într'unŭ articulŭ aspru contra Austro-Ungariei între altele: „Rusia nu numai că nu póte împărţi sfera de putere la Balcanĭ cu Austro-Ungaria, ci din contră *acum e multŭ mai potrivitŭ timpulŭ, decâtŭ orĭcând, ca Rusia sĕ 'şi abată deocamdată atenţiunea dinspre Bulgarĭ şi cestiunea bulgară, şi sĕ 'şi-o îndrepteze spre Serbia.* Cestiunea bulgară nu se scapă din mânĭ. Deja prin posiţiunea geografică a ţĕrii suntemŭ scutiţĭ de concurenţa influinţei austro-ungare. Dér décă permitemŭ Austro-Ungariei sĕ se stabiléscă în Bosnia şi în Erţegovina şi chiar în Serbia, atuncĭ Bulgaria cade de sine în sfera statului germano-maghiarŭ. De aceea ar fi bine a lăsa deocamdată pe Bulgarĭ sĕ se orienteze ei înşişĭ în starea lorŭ chaotică şi noi sĕ ne mărginimŭ a da patrioţilorŭ bulgarĭ sprijinŭ moralŭ şi materialŭ; dér în acelaşĭ timpŭ şi încă *câtŭ se póte mai curêndŭ sĕ punemŭ pe tapetŭ cestiunea înlăturărĭi ocupaţiunei austro ungare din Bosnia şi Erţegovina.*

O telegramă din Parisŭ dela 11 Maiu n. ni-a comunicatŭ, că s'a presentatŭ camerei francese unŭ proiectŭ de lege pentru mobilisarea ca probă a douĕ corpurĭ de armată. Acéstă intenţiune a guvernului francesŭ, precum comunică acum o telegramă din Berlinŭ dela 16 Maiu, deştéptă continuu acĭ cea mai încordată atenţiune, dér se speră, că camera francesă va renunţa la acésta, ţinêndŭ sémă de periculului astorfelŭ de esperimente. „Kreuzzeitung“ şi „Post“ vorbescŭ despre necesitatea uneĭ mobilisărĭ germane ca contrapondŭ contra mobilisăreĭ de probă francese. „Post“ ḑice că mobilisarea duorŭ corpurĭ francese constitue unŭ periculŭ, fiindŭ că corpulŭ de ostŭ şi aşa este fórte aprópe ca pe piciorŭ de rĕsboiu şi fiindŭ că în patru ḑile arŭ pute trece peste graniţă patru până la cincĭ corpurĭ de armată complete. „Kreuzzeitung“ ḑice, că cei dela putere în Francia sĕ nu se mire, décă din partea Germaniei s'ar chibzui eventuala întărire a tuturorŭ trupelorŭ din Alsaţia-Lotaringia pe piciorŭ de rĕsboiu, căcĭ şi aşa în faţa trupelorŭ francese dela graniţă, carĭ numĕră 79 bataliόne, stau numai 18 bataliόne germane.

SCIRILE ḐILEI.

Cetimŭ în »România“: Erĭ 3/15 Maiu a fostŭ o sĕrbătόre mare pentru *Românii de peste munţi.* Erĭ a fostŭ aniversarea adunării naţionale române din Blaşiu, 1848. Atuncĭ o nobilă pleiadă de tinerĭ românĭ din tόte părţile au adunatŭ poporulŭ pe Câmpulŭ Libertăţii, adunare, care a proclamatŭ drepturile omului şi libertatea naţională a poporului românŭ. Unŭ omagiu de recunoscinţă merită acea pleiadă, totdéuna viuă în mintea fie-căruĭ Românŭ.“

—x—

In „România Liberă“ cetimŭ: Erĭ 3/15 Maiu *Românii din Ardealŭ* au sĕrbătoritŭ cu religiositate în casele lorŭ a 39-a aniversară a adunării din câmpulŭ Blaşiului, unde Laurianŭ, Bărnuţŭ şi Iancu au ridicatŭ sténgulŭ drepturilorŭ Transilvaniei şi au proclamatŭ principiile, carĭ facŭ onόre vécului nostru.“

—x—

Dela 1 Iulie 1887 se ridică *darea de transportŭ* pe calea ferată ung. dela 3 la 5 procente, conformŭ art. de lege XIV din 1887.

—x—

O parte din *Sasii din Sighişόra* au adresatŭ alegĕtorilorŭ lorŭ unŭ apelŭ, în care'i invită sĕ voteze pentru candidatulŭ lorŭ de partida guvernamentală, în sinulŭ căreia are sĕ şi intre.

—x—

Tergulŭ de Maiu ce s'a ţinutŭ în *Reghinulŭ săsescŭ* a fostŭ slabŭ şi puţine vênḑărĭ şi cumpĕrărĭ s'au făcutŭ, şi mai multŭ de poporaţiunea dela ţĕră. De vênḑare s'au adusŭ 3000 oi, 500 cai şi 4550 vite cornute. Preţulŭ unei părechĭ de oi cu miei a variatŭ între 12—14 fl. Boi de mijlocŭ s'au vêndutŭ cu 300—380 fl., vacĭ de mijlocŭ cu 80—140 fl., viţei de unŭ anŭ cu 80—140 fl., viţele cu 40—80 fl. părechia. Mărfurĭ încă s'au vêndutŭ puţine.

—x—

Sublocotenentulŭ comptabilŭ *Iónŭ Strĕulia* dela regimentulŭ 2 de trenŭ e transferatŭ la regimentulŭ 7 de infanterie.

—x—

Din *Sătmarŭ* se scrie către „B H.“, că advocatulŭ şi candidatulŭ de deputatŭ alŭ partidei independente de acolo Andreas Bartha a fostŭ împuşcatŭ pe stradă în ḑiua mare, de vĕrulŭ sĕu, diurnistulŭ dela spitalŭ Karol Sikk. Motivulŭ crimei e rĕsbunarea. Sikk s'a predatŭ insuşĭ autorităţii.

—x—

La oficiulŭ postalŭ din *Lipto-St.-Miclăuşŭ* s'au întêmplatŭ în timpulŭ mai recentŭ lucrurĭ de necreḑutŭ. „Budap. Tagebl.“ scrie: Conducĕtorulŭ poştalŭ Mogsch s'a găsitŭ la 8 Maiu n. in locuinţa sa mortŭ, cu gâtulŭ tăiatŭ. In aceeaşĭ ḑi oficialulŭ postalŭ Ehrlich, unŭ bĕtrânŭ de 65 ani, inebunĭ pe stradă şi când la prânḑŭ se întorse acasă fu lovitŭ de dambla, er sera murĭ. Din cercetarea făcută se dovedì unŭ deficitŭ în cassă de 3500 fl. Se mai dovedì, că primulŭ oficialŭ poştalŭ Jurcso a părăsitŭ de vr'o şése sĕptĕmânĭ Lipto St.-Miclăuşulŭ cu consimţĕmêntulŭ lui Mogsch, cum se ḑice, ca sĕ mergă în capitală. Jurcso e urmăritŭ. Din cercetarea ce se face se va dovedi, póte, care e directŭ şi care indirectŭ împărtăşitŭ la defraudare.

—x—

Sfântulŭ sinodŭ alŭ bisericei autocefale ortodoxe române din România este convocatŭ în sesiunea de primăvéră pentru ḑiua de 5 Maiu 1887, conformŭ art. 13 din legea pentru alegerea metropoliţilorŭ şi episcopilorŭ eparchioţĭ, precum şi a constituirei sfântului sinodŭ alŭ bisericei autocefale ortodoxe române.

—x—

Astă seră Mercurĭ şi mâne séră Joi se vorŭ da în edificiulŭ teatrului de aci *representaţiunĭ teatrale germane* de către mai mulţĭ domnĭ şi dómne în favorea reuniunei femeilorŭ ev. din locŭ pentru îngrijirea bolnavilorŭ. Se vorŭ juca următórele comedii: „Als verlobte empfehlen sich,“ „Jettchen's Brautgedanken“ şi „Ein Aprilscherz“.

Afacerĭ locale.

In şedinţa de Mercurĭ, sĕptĕmâna trecută, 11 Mai, n. a representanţei orăşenescĭ s'au tractatŭ între altele următórele obiecte:

Propunerea magistratului d'a se vinde unŭ micŭ terenŭ de pădure în valea Timişului în mărime de 450 metri pătraţĭ căii ferate ung. a statului pentru aşeḑarea unui reservoriu de apă şi apăductŭ cu preţulŭ de 10 cr. metru pătratŭ.

Propunerea d'a se vinde unŭ terenŭ sterilŭ lângă cariera de petră la mai mulţĭ marginaşi în mărime de 1820 metri pătraţĭ cu preţulŭ de 10 cr. metru pătratŭ, din consideraţiunĭ sanitare şi de siguranţă.

Propunerea d'a se cumpăra douĕ liveḑi în pădure, aflătóre pe teritoriulŭ pădurei orăşenescĭ din Vlădenĭ şi anume una dela Christofor şi Maria Schiau în mărime de 1260 stânjinĭ pătraţĭ pentru 58 fl. şi alta dela Eisafta N. Pascu în mărime de 544 stânjinĭ pătraţĭ pentru 20 fl.

Propunerile acestea au fostŭ primite.

O representaţiune a comitatului Albei inferiore către dietă în afacerea convenţiunei vamale cu România, care pornesce din punctulŭ de vedere, că prin introducerea de cereale şi vite se păgubesce fórte agricultura ungară şi de aceea pe aceste articole de importŭ sĕ se pună o vamă mare, la propunerea comisiunei permanente se ia la cunoscinţă şi se pune *adacta*, deorece representanţa oraşului nu împărtăşesce vederile desfăşurate în representaţiune.

Propunerile magistratului privitóre la dobêndire de terenurĭ pentru unŭ cimiterŭ centralŭ, la propunerea comisiunei permanente se amână şi magistratulŭ se avizéză a aduce mai întâiu opiniunea medicului orăşenescŭ décă respectivele terenurĭ suntŭ potrivite în privinţa sanitară. Totodată se primesce propunerea d-lui B. Baiulescu, d'a se alege o comisiune de 5 membri compusă din diferite comisiunĭ, care sĕ desbată, cum s'ar putea ţine sémă de dorinţele confesiunilorŭ.

Relativŭ la publicarea încunoscinţărilorŭ în afacerĭ economice orăşenescĭ, redacţiunea fóiei maghiare ce apare aci s'a adresatŭ magistratului cu rugarea, ca sĕ publice tóte încunoscinţările şi în limba maghiară în acea fóiă. Magistratulŭ a respinsŭ rugarea, deórece elŭ judecă din casŭ în casŭ, ce felŭ de publicaţiune e în interesulŭ oraşului. Petentulŭ a recursŭ în contra acésta la vicespanulŭ. Acesta avisă pe magistratŭ sĕ publice tóte încunoscinţările în tóte trei limbile ţĕrii în tóte trei foile locale. Recursulŭ făcutŭ de magistratŭ la comisiunea administrativă în contra acestei decisiunĭ fu respinsŭ. Deórece în câteva casurĭ nu s'a ţinutŭ sémă de acestŭ avisŭ, redacţiunea amintitei foi s'a plânsŭ la comisiunea administrativă. Magistratulŭ propuse acum: deórece afară de singuratice casurĭ nu esistă disposiţiunĭ asupra publicărei de încunoscinţărĭ, deórece mai departe magistratulŭ e mai în posiţiune a judeca, ce felŭ de publicare e în interesulŭ comuneĭ orăşenescĭ, magistratulŭ sĕ fiă împuternicitŭ a determina felulŭ şi modulŭ publicaţiunei după propria'i chibzuială. — Iosef Dück găsesce straniu, că se pretinde costisitórea publicare a tuturorŭ încunoscinţărilorŭ în tóte trei limbile şi foile locale, pe când tribunalulŭ de aci publică tóte încunoscinţările numai în limba maghiară şi numai în fóia maghiară de aci. Propune, şi se primesce, ca afacerea sĕ se dea spre desbatere comisiunei permanente.

Contulŭ advocatului Karl Schnell pentru lucrarea, tipărirea etc. memorandului în afacerea domeniului Branului şi pentru cheltuielile făcute ca membru alŭ deputaţiunei (la ministerŭ), se primesce cu 688 fl. 3 cr. şi 349 fl. 37 cr.

Petiţiunea lui Iacob L. Adler d'a i se da unŭ locŭ în piéţă pentru afacerea sa de zarafiă după o desbatere mai lungă se respinge.

Desbaterea propunerilorŭ pentru construirea unei căi ferate vicinale dela Zĕrnescĭ la Braşovŭ etc. se amână pe altă şedinţă.

Rodna veche,*) *2 Maiu 1887.*

(Opidulŭ nostru, — Prima Maiu s. n. — Omulŭ nostru.)

Aprópe de isvórele Someşului mare, în Carpaţiĭ nordicĭ ai Transilvaniei, ocolitŭ de tóte părţile de delurĭ şi de munţĭ, zace opidulŭ Rodna veche, care prin situaţiunea sa representă în miniatură o fidelă icónă a Transilvaniei.

Precum Ardealulŭ e ocolitŭ de tóte părţile de munţĭ, chiarŭ aşa şi opidulŭ nostru; precum Ardelulŭ e locuitŭ în maioritate de Românĭ, aşa şi opidulŭ nostru; precum maioritatea populaţiunei Ardealului o formézá agricultorii şi economii de vite, aşa şi opidulŭ nostru; precum Ardealulŭ e avutŭ de păşiunĭ grase, agri fructiferĭ, ape bune dulcĭ, şi ape minerale, arborĭ de totŭ soiulŭ, aşa şi opidulŭ nostru; precum Ardealulŭ nutresce la sînulŭ sĕu pe lângă vechii moşnenĭ, carĭ formézá maioritatea populaţiunei, încă multe soiurĭ de ómenĭ de neamŭ eterogenŭ, aşa şi opidulŭ nostru; precum Ardealulŭ ne arată la totŭ pasulŭ ruinele locuinţelorŭ vechilorŭ locuitorĭ, aşa şi opidulŭ nostru e acoperitŭ de ruine, carĭ espuse vremei, acoperite de azurulŭ cerŭ, adesea se posomoresce, şi necruţate de nemilosulŭ dinte alŭ timpului, care distruge tóte, în mânia tuturorŭ furtunelorŭ, li-e jale sĕ se bage în pămêntŭ şi sĕ dispară dinaintea ochilorŭ celui ce le admiră.

Étă decĭ, de ce ḑiseiu că opidulŭ nostru este unŭ Ardealŭ în miniatură! Tóte limbele ce se vorbescŭ în Ardealŭ se vorbescŭ şi aicĭ şi cine vré sĕ pótă trăi aci, trebue sĕ înveţe romănesce, care e limba de conversaţiune a acestui opidŭ, precum e şi a Ardealului. Dér în timpulŭ din urmă la tóte oficiele de aicĭ se folosesce limba maghiară, atâtŭ la judecătoria de cercŭ, câtŭ şi la pretură, ba chiarŭ şi la primăria opidană, deşi mulţimea nu scie decâtŭ romănesce, ba şi din străinĭ suntŭ, carĭ, de ar uita romănesca, în graiulŭ mamei lorŭ nu s'ar pute înţelege.

Bisericĭ suntŭ douĕ, una română gr. cat. şi alta pentru străinĭ, rom. cat.; pre lângă acestea mai au jidanii o mică sinagogă în casa Rabinului. Şcóle suntŭ douĕ, una a Românilorŭ, carĭ suntŭ în maioritate, şi acésta are doi învĕţătorĭ; aci e limba de propunere cea română; statul încă îşĭ are aci o şcólă cu trei învĕţătorĭ şi o învĕţătorésă. Şcóla de statŭ e în edificiele de unde au scos acu'sŭ vre-o ḑece anĭ pe elevii de Românŭ cu învĕţătorŭ cu totŭ. Aḑĭ ar valora 20,000 fl. şi valorézá, dér nu mai suntŭ ale nóstre, nu mai suntŭ posesiunea celorŭ ce purtară arma aprópe o sută de anĭ spre a muri cu ea în mână apărândŭ interesele patriei şi ale tronului, nu, aḑĭ suntŭ posesiunea altora. Românii din Rodna au edificiulŭ şcólei slăbuţŭ şi cu scumpetea asta mare cu

*) Intârḑiată din causa îmbulḑelei materiei. — Red.

greu credŭ că vorŭ putea face altulŭ mai corespundĕtor. Şi sângeră inima bieţilorŭ Românĭ binesimţitorĭ trecêndŭ pe lângă şcóla de statŭ şi vĕdêndu-o atâtŭ de pompósă şi in posesiunea altora, acea şcólă, carea [numai cu câţiva anĭ mai ăinainte era a loru, ér adĭ este înstrăinată pre când ei, vechii Românĭ locuitorii baştinaşĭ, sĕ fiă siliţĭ aşĭ face alta, ca cine scie, mâne poimâne sĕ fiă eră scoşĭ şi din aceea! Vedêndu-le astea, vrêndŭ ne-vrêndŭ, îţĭ vinŭ în minte vorbel poetului Eminescu:

Vai de bietŭ Românŭ sĕraculŭ
Că'napoi totŭ dă ca raculŭ!
Dela Nistru pân' la Tisa
Totŭ Românulŭ plân-sumi-sa
Că nu mai póte străbate
De-atâta străinătate!...

Diua de 1 Maiu a fostŭ pentru poporulŭ din Rodna di de bucuriă; eroulŭ acestei dile este părintele *Gerasimŭ Domide*, tinerulŭ nostru preotŭ. Étă cum s'a întêmplatŭ:

Noi, vechii locuitorĭ ai acestui opidŭ, amŭ avutŭ parochŭ pe fiă iertatulŭ Clemente Lupşai, unŭ bĕtrânŭ demnŭ de tótă stima; acela, care, între alte multe bune şi frumóse, introduse în acestŭ ţinutŭ cultivarea cucuruzului, care pe aci dă nutremêntulŭ principalŭ, şi fù până la ultima respirare (17 Ianuarie a. c. când repausă în etate de 79 anĭ, după ce păstorĭ acestŭ poporŭ preste 50 de anĭ) şi fù dicŭ, până la ultima respirare unŭ păstorŭ vrednicŭ şi unŭ Românŭ declaratŭ. După trecerea demnului parochŭ la cele eterne, poporulŭ credinciosŭ se adună cu micŭ cu mare şi făcu o rugare către Prea Veneratulŭ Ordinariatŭ Episcopescŭ de Gherla, cerêndŭ sĕ le dea de parochŭ pe tinĕrulŭ preotŭ Gerasimŭ Domide, care funcţionase deja 6 anĭ de dile ca cooperatorŭ pe lângă bĕtrânulŭ parochŭ localŭ. Er acelŭ Prea Veneratŭ Ordinariatŭ luă în dreptă socotinţă cererea nóstră şi cu data de 2 Aprilie binevoi a denumi pe părintele Gerasimŭ Domide de urmatorŭ alŭ fiă iertatului parochŭ. Poporulŭ se bucură la sosirea acestei scirĭ şi de abia aşteptă sĕ vină timpulŭ introducerei în noulŭ oficiu a scumpului lorŭ preotŭ.

In ultima di a lui Aprilie st. n. de către seră se audi prin opidŭ scirea, că Reverendissimulŭ d-nŭ Gregoriu Moisilŭ, vicariulŭ Rodnei care îşi are reşedinţa în Năsĕudŭ, a venitŭ sĕ îndeplinéscă ceremonia acestui actŭ. Furnicau ómenii voioşĭ pe strade în cóce şi în colo totŭ grupe-grupe, când colo către optŭ óre se face o unică grupă în piaţă, înaintea primăriei opidane, şi de acolea plécă în ordinea cea mai bună, în frunte cu musica din Bistriţă, cu lampióne şi cu facle, şi înaintéză după marşulŭ „Trecerea Dunărĭi" către casa parochială. Acolea se opreseŭ, musica mai cântă o ariă, apoi unŭ june romanŭ ţine o frumósă cuvêntare iubitului preotŭ, la care acela-i rĕspunde în terminii cei mai aleşĭ. După aceea musica mai intonéză o cântare, şi convoiulŭ plécă la ale sale, mângâiatŭ, că şĭ-a pututŭ descoperi stima şi iubirea faţă de fitorulŭ părinte sufletescŭ.

(Va urma.)

Academia română.

Insciinţare.

După decisiunile luate de Academia română în sesiunile de până la anulŭ 1887, concursurile propuse de Academiă suntŭ cele urmatóre:

I. *Premiulŭ Năsturelŭ-Herescu* din seria B, de 4000 lei, se va decerne, în sesiunea generală din anulŭ 1888. unei cărţĭ scrise în limba română cu conţinutŭ de orĭ ce natură, care se va judeca mai meritoriă printre cele publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvre 1887.

II. *Premiulŭ Statului Lazărŭ*, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1888 unei cărţĭ scrise în limba română, cu conţinutŭ sciinţificŭ, care se va judeca mai meritoriă printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1886 până la 31 Decemvre 1887, seu celei mai importante invenţiunĭ sciinţifice făcute dela 1 Ianuarie 1886 până la 31 Decemvrie 1887.

NB. Concurenţii la aceste premii vorŭ bine-voi a trimite la cancelaria Academiei Române în Bucurescĭ operele lorŭ, carĭ vor fi în condiţiunile de timpŭ aci însemnate, în câte 12 exemplare, până la 31 Dec. 1887.

III. *Marele premiu Năsturelŭ-Herescu* din seria B, în sumă 12,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1889 unei cărţĭ scrise în limba română, cu conţinutŭ de orĭ ce natură, care se va judeca mai meritoriă printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1885 până la 31 Decemvrie 1888.

NB. In privinţa premiilorŭ „*Năsturelŭ-Herescu*" se punŭ în cunoscinţa publicului următórele disposiţiunĭ din codicilulŭ reposatului întru fericire C. Năsturelŭ-Herescu:

B. Premii pentru opere publicate.

In totŭ anulŭ Societatea Academică Română va avea a premia, din veniturile fondului *Năsturelŭ*, o carte tipărită originală, în limba română, care se va socoti de către Societate ca cea mai bună publicaţiune apărută în cursulŭ anului.

Insĕ aceste premii vorŭ fi de două specii:

1. In treĭ anĭ consecutivĭ, d'a rêndulŭ, se va decerne câte un premiu de patru mii lei, Nr. 4000 L. n. *minimum* la cea mai bună carte apărută în cursulŭ anului espiratŭ;

2. Eră în alŭ patrulea anŭ se va decerne unŭ premiu fixŭ de lei 12.000, carele se va numi „*Marele Premiu Năsturelŭ*", operei care va fi judecată ca publicaţiunea de căpetenia ce va fi apărutŭ în cursulŭ celorŭ patru anĭ precedenţĭ. Acestŭ premiu nu se va pute decerne unei lucrărĭ, care va fi obţinutŭ deja unulŭ dintre premiele anuale, de câtŭ defalcândŭ dintr'insulŭ valórea premiului precedentŭ.

Operele ce se vorŭ recompensa cu acéstă a doua seriă de premii vorŭ tracta cu preferinţă despre materiile următóre:

a) Scrierĭ seriose de istoriă şi sciinţele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingĕtóre de istoria ţĕrilorŭ române;

b) Scrierĭ de religiunea ortodoxă, de morală practică şi de filosofiă;

c) Scrierĭ de sciinţe politice şi de economia socială;

d) Tractate originale despre sciinţele esacte;

e) Scrierĭ enciclopedice, precum dicţionare de istoriă şi geografiă, în carĭ sĕ între şi istoria şi geografia Românieĭ; dicţionare generale seu parţiale de sciinţe esacte, de arţĭ şi meserii, de administraţiune şi jurisprudenţă, şi alte asemenĭ lucrărĭ utile şi bine întocmite;

f) Cărţĭ didactice de o valóre însemnată ca metodŭ şi ca cuprinsŭ;

g) Dicţionare limbistice în limba românéscă, mai alesŭ pentru limbile antice şi orientale, adecă limba latină, elenă, sancrită, ebraică, arabă, turcă, slavonă vechiă, şi altele;

h) Publicaţiunĭ şi lucrărĭ artistice de o valóre seriósă, adică relative la arţile plastice, architectură, sculptură, pictură, gravură şi chiar opere musicale seriόse, pe carĭ aceste tóte Societatea Academică Română le va pute apreţia atuncĭ, când îşĭ va întinde activitatea ei şi asupra tuturorŭ materiilorŭ de bele-arţĭ;

i) Scrierĭ de pură literatură română, în prosă şi în versurĭ, precum poeme, drame şi comedii seriόse, — mai alesŭ subiecte naţionale, — şi orĭ-ce alte opere de înaltă literatură. Acestora mai cu semă aşĭ dori sĕ se acorde *Marele Premiu Năsturelŭ*, când vorŭ fi judecate ca avêndŭ unŭ meritŭ cu totulŭ superiorŭ, spre a se da astŭfelŭ o încurajare mai puternică desvoltării literaturei naţionale".

La acestea se mai adaugŭ următórele disposiţiunĭ luate de Societatea Academică:

1. La concursurile acestorŭ premii se potŭ presenta şi operĭ preînnoite în noue ediţiunĭ, carĭ se vorŭ fi retipăritŭ în cursulŭ anului de autorĭ în vieţă.

2. După cuprinderea chiar a testamentului, traducţiunile din limbĭ străine suntŭ escluse dela concursŭ; se va face însĕ esceptiune pentru acele traducţiunĭ de pe operĭ străine clasice, carĭ:

a) seu prin dificultăţile învinse ale unei perfecte reproducerĭ în versurĭ românescĭ vorŭ constitui adevĕrate operĭ literare ale limbei române;

b) seu prin anexarea de elucidărĭ şi de note sciinţifice, cu totulŭ proprie traducĕtorului, îşĭ vorŭ fi însuşitŭ meritele unorŭ lucrărĭ originale în limba română.

3. Cărţile premiate de Academia Română din alte fondurĭ ale sale seu cele tipărite din iniţiativa şi cu spesele ei nu potŭ intra la concursŭ pentru premiile Năsturelŭ din seria B

4. Premiile Năsturelŭ din seria B. se potŭ acorda nu numai unorŭ operĭ complete, ci şi părţiĭ unui opŭ tipăritŭ în cursulŭ anului cu condiţiune însĕ, ca acéstă parte sĕ fiă de valórea şi de întinderea unui volumŭ şi nu de ale unei simple fascióre, (minimum 400 pag. formatŭ în 8° garmond)

5 Premiarea unei părţĭ a unui opŭ la unŭ concursŭ anualŭ nu împedică premiarea unei alte părţĭ a aceluiaşŭ opŭ la unŭ concursŭ posteriorŭ.

6. Opurile anonime şi pseudonime vorŭ pute fi admise la concursulŭ cărţilorŭ tipărite, ér autorii lorŭ, spre a primi premiile acordate, vorŭ trebui sĕ justifice proprietatea lorŭ."

IV. *Premiulŭ Statului Heliade-Rădulescu*, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1888, celei mai bune disertaţiunĭ scrise în limba română asupra următorului subiectŭ: *„Nunta la Românĭ. Studiu istorico etnograficŭ comparativŭ".*

Usurile nupţiale trebuescŭ studiate în varietăţile lorŭ după tóte provinciile romane, comparându-se cu nunta la vechii Romanĭ şi la popórele neo-latine pe de o parte, cu nunta la vecinii Românilorŭ (Slavĭ, Ungurĭ, Grecĭ, Albanesĭ) pe de alta, de unde sĕ reésă apoi dela sine o conclusiune istorico-etnografică.

Manuscrisulŭ va trebui sĕ cuprindă materiă pentru 200—300 pagine de tiparŭ în 8° *garmond.*

Terminulŭ presintării manuscriselorŭ la concursŭ va fi până la 31 Decembrie 1887.

V. *Premiulŭ Statului Lazarŭ*, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1889 celei mai bune lucrărĭ în limba română asupra următorului subiectŭ: *„Studiulŭ vinurilorŭ din România din punctulŭ de vedere economicŭ şi alŭ composiţiunii lorŭ chimice."*

Manuscrisulŭ va trebui sĕ cuprindă materiă pentru circa 300 pagine de tiparŭ în 8° *garmond.*

Terminulŭ presentării manuscriselorŭ la concursŭ va fi până la 31 Decembrie 1888.

VI. *Premiulŭ Statului Heliade-Rădulescu*, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1889 unei cărţĭ scrise în limba română cu conţinutŭ literarŭ, care se va judeca mai meritóre printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1887 până la 31 Decembrie 1888.

VII. *Premiulŭ Asociaţiunii Craiovene pentru desvoltarea învĕţĕmêntului publicŭ*, în sumă de lei 1,500, se va decerne, în sesiunea generală din anulŭ 1890, celei mai bune cărţĭ didactice în limba română din câte se vorŭ fi tipăritŭ dela 1 Ianuarie 1887 până la 31 Decembrie 1889. Acéstă dată este şi termenulŭ extremŭ alŭ depunerii la cancelaria Academiei, în 12 esemplare, a cărţilorŭ propuse pentru concursŭ.

VIII. *Premiulŭ Statului Heliade-Rădulescu*, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1890, celei mai bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următorului subiectŭ: *„Istoria scólelorŭ în ţĕrile române în prima jumĕtate a secolului XIX până la anulŭ 1864."*

Terminulŭ presentării manuscriselorŭ la concursŭ va fi 31 Decembrie 1889.

IX. *Premiulŭ Alesandru Ioanŭ Cuza*, de 10,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1891 celei mai bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următorului subiectŭ: *„Istoria Românilorŭ dela Aurelianŭ până la fundarea Principatelorŭ".*

Terminulŭ presentării manuscriselorŭ va fi 30 Novembre 1890.

X. *Premiulu G. San-Marinŭ*, în sumă de 1500 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1891 celei mai bune lucrărĭ asupra următorului subiectŭ: *„Consideraţiunĭ asupra comerciului României cu ţerile străine atâtŭ la Orientŭ câtŭ şi la Occidentŭ, începêndŭ cu secolulŭ alŭ XVI-lea până la anulŭ 1860".*

Terminulŭ presentării manuscriselorŭ la concursŭ va fi 31 Decembrie 1890.

NB Manuscrisele lucrărilorŭ puse la concursurile premiilorŭ de sub N-rii IV, V, VIII, IX şi X se vorŭ presenta anonime, purtândŭ o devisă, care va fi reprodusă pe unŭ plicŭ sigilatŭ, conţinêndŭ numele concurentului.

Academia îşĭ reservă dreptulŭ de a tipări în publicaţiunile sale lucrările ce se vorŭ premia.

Premiile se vorŭ da autorilorŭ numai după tipărirea lucrărilorŭ premiate.

Convocare.

Prin acésta se convócă şi se dechiară de convocată adunarea generală a „Reuniunei femeilorŭ române din Mediaşŭ şi giurŭ" pe 21 Maiu (2 Iunie) 1887. la 2 ore d. a. în şcóla gr. cat. din Mediaşŭ, la care se invită în specialŭ domnii bărbaţĭ de consiliu, membrii comitetului, membrii ord. şi onorarĭ, precum şi orĭ-care binevoitorĭ alŭ Reuniunei.

Obiectele de pertractare suntŭ:

1. Raportulŭ comitetului despre activitatea sa dela 2 Iunie 1886 până în 2 Iuniu 1887 şi despre starea cassei.

2. Decidere asupra recurselorŭ lui Teodorŭ Valerianŭ Borza, George Marianŭ şi Ioanŭ Suciu.

3. Alegerea unorŭ bărbaţĭ de consiliu în loculŭ celorŭ defuncţĭ resp. îndepărtaţĭ de aicĭ.

4. Eventuale propunerĭ din partea membrilorŭ Reuniunei, care ţintescŭ la prosperarea materială şi morală a Reuniunei.

La interpelaţiunĭ, carĭ nu suntŭ predate preşedintei în scrisŭ celŭ puţinŭ cu o oră înainte de deschiderea şedinţei spre a pute fi consultate cu bărbaţii de consiliu, nu e obligată preşedinta a rĕspunde.

Comitetulŭ Reuniunei ţine şedinţa sa în diua şi loculŭ de susŭ la 12 óre.

Mediaşŭ, în 1 (13) Maiu 1887.

Maria Romanŭ, preşedintă. *Elena Suciu*, secretară.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BUDAPESTA, 18 Maiu. — In clubulŭ partidei liberale a împărtăşitŭ Tisza, că regele va închide în modŭ solemnŭ dieta în 26 Maiu.

BUDAPESTA, 18 Maiu. — Ministrulŭ-preşedinte Tisza a visitatŭ, acompaniatŭ de mai mulţĭ deputaţĭ, bazarulŭ, a cumpĕratŭ covóre şi marfă de porţelanŭ, s'a esprimatŭ în modŭ fórte recunoscĕtorŭ asupra postavurilorŭ espuse de Braşovŭ şi de Sibiiu, accentuândŭ că ar fi de doritŭ, ca croitorii sĕ studieze cu deamĕruntulŭ postavurile espuse, sprijinindŭ, în loculŭ de fabricate esterne, industria de postavŭ ardelenéscă.

PARISŬ, 18 Maiu. — Camera a primitŭ decisiunile comisiunei bugetare. In urma acésta ministrulŭ Goblet şĭ-a datŭ demisiunea.

CHARLEROI, 18 Maiu. — Numĕrulŭ greviştilorŭ e de 2100. In Lacroyere s'au ciocnitŭ lucrătorii cu gendarmii. Unŭ lucrătorŭ a fostŭ omorîtŭ şi unulŭ greu rănitŭ.

Cununiă. — Domnulŭ *Gavrilŭ Onişorŭ*, doctorŭ în filosofiă, profesorŭ la scóla normală primară şi la gimnasiulŭ realŭ, face cunoscută căsătoria sa cu d-şóra *Cornelia Ionŭ Popescu*, ce se va celebra în biserica Sf. Ilie, din Bârladŭ, Dumineca în 10 Maiu v.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 16 Maiu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	102 05	Bonurĭ croato-slavone	104 60
Rentă de hârtiă 5%	88.—	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.50
Împrumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150 52	Împrumutulŭ cu premiu ung.	119 60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 —	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	122 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —	Renta de hârtiă austriacă	81 55
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50	Renta de arg. austr.	82 45
Bonurĭ rurale ungare	105.—	Renta de aurŭ austr.	112 20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.60	Losurile din 1860	135.75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.75	Acţiunile băncel austro-ungare	880 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 60	Act. băncel de creditŭ ung.	284 75
Bonurĭ rurale transilvane	104 50	Act. băncel de creditŭ austr.	289.90
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 97
		Napoleon-d'orĭ	10 05
		Mărcĭ 100 imp. germ.	62.32
		Londra 10 Livres sterlinge	127.—

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 2 Maiu st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta română (5%).	$91^1/_2$	92—
Renta rom. amort. (5%)	$93^3/_4$	$94^1/_4$
» convert. (6%)	$88^3/_4$	$89^1/_2$
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36 —
Credit fonc. rural (7%)	105—	$105^1/_2$/
» „ „ (5%)	$88^1/_2$	89—
» » urban (7%)	$102^1/_4$	103—
» » » (6%)	95—	$95^1/_2$
» » » (5%)	86—	$86^1/_2$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.25	15.75
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 17 Maiu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.62	Vend.	8.64
Argint românesc	»	8.55	»	8.59
Napoleon-d'orĭ	»	10.—	»	10.05
Lire turcescĭ	»	11.35	»	11.40
Imperialĭ	»	10.35	»	10.40
Galbenĭ	»	5 91	»	5.95
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	111.—	»	112.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 206/1887.
a. f. sc. c. d

Escriere de concursŭ.

La administraţiunea fondurilorŭ scolastice centralĭ din districtulŭ Năsĕudului este de ocupatŭ unŭ postŭ de practicantŭ pentru ajutorŭ la resolvirea pieselorŭ şi la ţinerea archivei.

Cu acestŭ postŭ e împreunatŭ salariulŭ de patru sute florinĭ v. a. pe anŭ. Dela concurinte se recere ca sĕ dovedéscă cu documente valide după lege că:

1. A absolvatŭ facultatea de drepturĭ ordinarminte.
2. Că scie limba română, maghiară şi germană în graiu şi în scrisŭ. Candidaţii de advocaţĭ vorŭ fi preferiţĭ.

Suplicele cu documente cu totŭ se vorŭ adresa la: „Comisiunea administrătóre de fondurile scolastice centralĭ din districtulŭ, Năsĕudŭ în Năsĕudŭ, până la 15 Iuniu 1887 la 6 óre după amédḑĭ, carĭ se vorŭ trimite mai târḑiu nu se vorŭ considera.

Din şedinţa comisiunei administrătóre de fondurile scolastice centralĭ districtualĭ.

Năsĕudŭ, 9 Aprilie 1887.

Preşedintele: **Ionu Ciocanŭ.** Secretarulŭ: **Ioachimŭ Mureşianu.**

Láttam:
Besztercze, 1887 9/5.
Br. Bánffy Dezső, főispán, kir. biztos.

2—3

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealu (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldiora	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10 57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12,48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2 .8	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4.51	—
Apahida	5.10	—	5 28	—
Clusiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6.03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Achirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.5
Cincia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11 05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	--
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mezo-Telegd	---	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	--
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.31	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	--
Clusiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2 48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mică	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealu (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicîca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4 08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8 46
Bĕrzova	5.56	—	9 33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8.42	—	4 52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4.10	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4.43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicîca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12.18	12.29	--
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6 33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4.16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 40
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10.48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.81

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ